

REFERENCES

1. *Prykladna lingvistyka yak navchalna ta naukova specialnist*. [Applied linguistics as an academic and scientific specialty] [Electronic resource]. – Mode of access: <http://alive-inter.net/ukr/referat40885kenjd> – Title from the screen – Ukrainian language.

2. Zavialova, O. I. *Lingvisticheskaia strategiiia Kitaia*. [Linguistics strategy in China] [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.ng.ru/ideas/2015-06-26/5_china.html?print=Y – Title from the screen – Russian language.

3. Leninceva, V. A. (2016). *Razvittie prikladnoi lingvistiki v Kitaii*. [Development of applied linguistics in China]. Chita.

4. Semenas, A. L. (1988) *Lingvisticheskie issledovaniia v Kitaii*. [Linguistics researches in China]. Linguistics issues.

5. Fei, J. C. (1997). *Zhongguo yuwen xiandaihua bai nian jishi (1892–1995)*. [A chronicle of events in the hundred years of modernizing the Chinese language (1892–1995)]. Beijing: Yuwen Chubanshe

6. K. Bolton, *A S L Lam Applied linguistics in China*. [Electronic resource] – Mode of access: [http://www3.ntu.edu.sg/home/kbolton/pdf/\(2006a\)Bolton%20and%20Lam.pdf](http://www3.ntu.edu.sg/home/kbolton/pdf/(2006a)Bolton%20and%20Lam.pdf) – Title from the screen. – English language.

7. Liu, Yongquan, Qiao, Yi (1991). *Yingyong yuyanxue*. [Applied linguistics]. Shanghai: Shanghai waiyu jiaoyu chubanshi.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ГУНЬКО Любов Олександрівна – аспірантка Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. Провідний фахівець кафедри авіаційної англійської мови Навчально-наукового інституту Аеронавігації НАУ.

Наукові інтереси: порівняльна педагогіка, система освіти КНР, лінгвістика, прикладна лінгвістика, методика викладання іноземних мов.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

HUNKO Liubov Oleksandrivna – postgraduate student of the Institute of pedagogical and adult education of NAPS of Ukraine. Leading specialist of the Department of aviation English of Training and research Institute of Air Navigation, NAU.

Circle of research interests: comparative education, education system of the PRC, linguistics, applied linguistics, methods of teaching foreign languages.

Дата надходження рукопису 07. 09. 2017 р

УДК 373.2(477.7)

ДОБРОВОЛЬСЬКА Лідія Вікторівна – аспірант кафедри педагогіки, менеджменту освіти й інноваційної діяльності КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» e-mail: dobrovolskay_@ukr.net

ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У сучасних умовах інтеграції вітчизняної освіти в європейський і світовий освітній простір перед суспільством та освітою постають нові стратегічні завдання. Розвиток сучасної освіти України передбачає зміни у діяльності освітніх установ, наявних педагогічних систем, переосмислення суспільних цінностей, що впливають на мету і зміст освітнього процесу. Головним завданням дошкільної ланки освіти нині визначається забезпечення належних умов для своєчасного становлення і повноцінного розвитку компетентної та творчої особистості, починаючи з раннього дитинства. Саме дошкільна освіта є фундаментом цілісного розвитку особистості, базою творення нового освітнього процесу.

Визначення і розв’язання пріоритетних завдань дошкільної освіти буде більш

конструктивним за умови звернення до історико-педагогічного досвіду її розвитку. Вимогою часу стає врахування історичного аспекту проблеми, що здійснюється засобами аналізу нагальних освітніх питань та актуалізації сфери історико-педагогічних досліджень. Більш докладний та системний аналіз змін, що відбувалися впродовж розбудови галузі, сприятиме усвідомленню передумов виникнення проблем і суперечностей у сучасній дошкільній освіті. Це дасть змогу спрогнозувати шляхи виходу із ускладнень, застосовуючи не тільки інновації, а й кращі надбаня минулого.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми дошкільної освіти в різні часи широко висвітлювалися представниками вітчизняної і зарубіжної педагогічної думки. Історичний аспект проблеми становлення вітчизняної системи освіти було розглянуто

науковцями Л. Березівською, В. Курило, О. Ситніковим, О. Сухомлинською та ін. Проблеми розвитку дошкільної педагогіки проаналізовано в дисертаційних роботах Т. Бондаренко, О. Донченко, Н. Лазарович, М. Мельничук, Т. Пантюк, Т. Степанової та ін. Розвиток суспільного дошкільного виховання в окремих регіонах України відображено в дослідженнях Л. Артемової, О. Бондар, Т. Слободянюк, І. Улюкаєвої та ін. Дидактичні основи організації дошкільної освіти та діяльності дошкільного навчального закладу розроблено в працях Г. Воробей, О. Кононко, В. Левків, О. Усової та ін. Питанням підготовки вихователів дошкільних навчальних закладів присвятили свої дослідження Я. Квасецька, І. Ларіна, К. Лисяк, Т. Слобаденюк. Аналіз досліджень та публікацій засвідчив глибоке вивчення науково-педагогічних аспектів розвитку дошкільної освіти України. Він дав змогу виявити, що в сучасній педагогічній теорії та практиці накопичено досить ґрунтовний матеріал з проблем дошкільної освіти. Однак, на нашу думку, недостатньо дослідженою залишається проблема розвитку дошкільної освіти у Південному регіоні. З огляду на це, вона потребує більш системного вивчення й осмислення, зокрема в період другої половини ХХ та початку ХХІ століття.

Метою статті є аналіз сучасних наукових досліджень та стану розробленості проблеми становлення і розвитку дошкільної освіти Півдня України в історико-педагогічній науці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дошкільна освіта не завжди була в центрі уваги педагогічної науки. Однією з перших робіт, яка присвячена розбудові галузі, є книга видатного українського педагога С. Русової «Дошкільне виховання», датована 1918 роком.

З 20-х років ХХ століття проблемі розвитку дошкільної галузі надається все більше уваги. Публікуються статті та різноаспектні оглядові публікації, в яких вказано про необхідність розбудови дошкільної ланки освіти, розглядаються принципи організації роботи дошкільних закладів, підвищення професійного рівня вихователів, розкриваються проблемні питання доступності суспільного дошкільного виховання та аналізуються певні надбання в її функціонуванні.

Прикладом таких публікацій є роботи О. Дорошенко «Сучасний дитячий садок» (1925 р.), «До питання про підготовку дошкільних робітників» (1926 р.), А. Гендрихівської «П'ятнадцять років дошкільного виховання на Україні» (1930 р.), колективна праця авторів «Дошкільне виховання» (Е. Яновська, С. Панченко, Х. Рабинович – 1927 р.).

1966 року А. Бондарем у статті «З історії розвитку дошкільного виховання на Україні (1917–1941)» одним із перших було зроблено ґрунтовний аналіз історичного розвитку суспільного дошкільного виховання на території України в окреслених хронологічних межах [3].

Впродовж розвитку вітчизняної освіти поступово почали з'являтися наукові праці, в яких розглядалися різнорівневі проблеми дошкільного виховання. Їх аналіз знаходимо в сучасних дисертаціях, присвячених вивченню різних періодів, які було виконано на початку ХХІ століття.

1998 року С. Попиченко, досліджуючи питання становлення теорії і практики дошкільного виховання в Україні в кінці ХІХ – початку ХХ ст., обґрунтувала створення системи суспільного дошкільного виховання в Україні вже на початку ХХ ст., проаналізувала передумови його виникнення, проаналізувавши педагогічні погляди видатних діячів дошкільного виховання цього періоду Н. Лубенець, Т. Лубенця, С. Русової.

2005 року О. Бондар у дисертації «Становлення та розвиток дошкільного виховання у УРСР (1919–1933 роки)» визначив місце та роль, що надавалися закладам дошкільного виховання в системі освіти УРСР перших десятиліть радянської влади. Автором, зокрема, було проаналізовано контингент вихованців та батьків, типи дошкільних закладів та ресурси їх фінансування [2]. Ця інформація стала важливим джерелом, що сприяла визначенню меж нашого дослідження та розширила уявлення про специфіку діяльності освітньої ланки в період її становлення.

Приблизно той же період у розвитку дошкільної освіти було досліджено В. Апрелевою. 2016 року в її дисертації «Реалізація принципу доступності до суспільного дошкільного виховання в Україні (20–30-ті роки ХХ століття)» вивчено особливості реалізації дидактичних принципів у суспільному дошкільному вихованні в Україні на етапі становлення. Науковцем було також проаналізовано передумови актуалізації та чинники суспільного дошкільного виховання в Україні (а саме: соціально-економічні, політичні, культурно-освітні); обґрунтовано періодизацію реалізації принципу доступності до суспільного дошкільного виховання в Україні у 20 – 30-ті рр. ХХ ст. [1].

Специфіку розвитку дошкільних навчальних закладів сільської місцевості України (1945–1991 рр.) розглядала Л. Меленець (2014 р.). На основі проведених досліджень, автором розроблено критерії періодизації розвитку та вивчено чинники, що

впливали на розвиток дошкільних установ сільської місцевості. На основі отриманих даних спрогнозовано тенденції та перспективи розвитку дошкільних навчальних закладів в Україні.

Продовжує тему становлення та розвитку дошкільних навчальних закладів України, дисертаційне дослідження С. Васильєвої «Тенденції розвитку ДНЗ різних типів в Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)» (2017 р.). Одним з аспектів наукового пошуку авторки є специфікація дошкільних закладів різного типу для дітей з особливими потребами. У роботі проаналізовано програми та методичне забезпечення сучасного освітнього процесу, причини і умови виникнення та розвитку різних типів ДНЗ [5].

У різні часи науковці звертались і до вивчення проблем становлення і розвитку дошкільної освіти в окремих регіонах України.

Зокрема, З. Нагачевська в науковому доробку «Становлення і розвиток українського суспільного дошкільного виховання в Східній Галичині (1869–1939 роки)» (1995 р.) схарактеризувала процес розбудови суспільного дошкільного виховання зазначеного регіону, розкрила зміст діяльності культурно-освітніх і педагогічних товариств та їх вплив на розвиток дошкільного виховання на етапі його становлення. Науковцем визначено напрями розвитку педагогічної теорії та практики окресленого періоду [15].

Проблеми становлення і розвитку суспільного дошкільного виховання в Закарпатті досліджувала Г. Реґо. 2006 року у її дисертації «Становлення і розвиток суспільного дошкільного виховання в Закарпатті (1836–1918 рр.)» було проаналізовано витоки та умови виникнення дошкільного виховання у регіоні, досліджено вплив освітньої політики Австро-Угорської монархії, уряду та видатних освітніх і культурних діячів на розвиток теорії та практики дошкільного виховання. Автор окреслила перспективи втілення авторських програм педагогів періоду в сучасних умовах.

Для нашого наукового дослідження корисною є й історико-педагогічна розвідка О. Венгловської, що присвячена питанню розвитку дошкільної освіти на Київщині другої половина ХХ – початку ХХІ століття (2013 р.) [3]. Науковцем подано результати впливу держави на розвиток дошкільних установ. Аналізуючи історичні та архівні джерела, встановлено динаміку розвитку дошкільних установ різних типів та форми підвищення кваліфікації вихователів і завідувачів дошкільних закладів [4].

Найбільш дотичною до нашої теми є дисертація І. Цюпак «Виховання дошкільників у вітчизняних навчально-виховних закладах

Херсонщини (друга половина ХХ століття)» (2014 р.). У праці досліджено історію виникнення відомчих дошкільних установ, особливості організації трудового виховання в умовах дошкільного навчального закладу на основі досвіду роботи вихователів Херсонщини. Проводячи дослідження науковець враховувала особливості в роботі освітніх установ регіону, роль педагогічних колективів Херсонщини у вирішенні освітніх проблем регіону. Вказані роботи суттєво розширили межі нашого дослідження, збагативши його фактами, що стали підґрунтям для подальшого аналізу.

За тематичним спрямуванням окрему групу становили дисертації, у яких розглядалися сучасні проблеми виховання та навчання дітей дошкільного віку, аналізувалися принципи дошкільної педагогіки. Зокрема, більшість становлять кандидатські дисертації, присвячені аналізу змісту різноманітних напрямів виховання, становлення методологічних основ дошкільного освіти. Вони також стали вагомим складником нашого дослідницького поля.

У 2003 році Т. Філімонова у дисертації «Дитяча гра в суспільному дошкільному вихованні України (70-ті роки ХІХ ст. – кінець 20-х років ХХ ст.)» на основі вивчення архівних матеріалів, інструкцій, методичних посібників, вивчала витоки гри, особливості організації цього виду діяльності у закладах дошкільної освіти. Автор визначила суть гри, її роль у суспільному дошкільному вихованні та навчально-виховному процесі; розглянула вплив поглядів видатних зарубіжних педагогів О. Декролі, П. Каптерєва, Н. Лубенець, М. Монтессорі, М. Рубінштейна, С. Русової, Я. Чепіги, Ф. Фребеля та інших на розвиток педагогіки гри дошкільників [22].

Піклування про здоров'я дитини, формування здорового способу життя завжди посідало одне з пріоритетних місць у педагогічній теорії та практиці. Невід'ємною частиною вивчення цього напрямку дошкільного виховання є історико-педагогічний аналіз окресленої проблеми. Т. Пантюк, розглядаючи теоретичні питання фізичного розвитку дітей у дисертаційному дослідженні «Теорія і практика фізичного виховання дітей дошкільного віку в Україні (1918–1939 рр.)» (2001 р.), схарактеризувала періодизацію, визначивши 1918–1922 рр. як етап національного відродження України та 1922–1939 рр. як радянський період. Дослідниця зазначила, що на кожному історичному етапі фізичному вихованню приділялося достатньо уваги, однак зміст фізичного виховання був різним. Особливої уваги у дослідженні було надано проблемі розвитку рефлексології в Україні та її впливу не тільки на розвиток теорії фізичного

виховання, але й становлення дошкільного виховання в цілому. У дослідженні доведено особливий вплив на тогочасний розвиток теорії та методики фізичного виховання дошкільників Я. Чепиги, А. Животко, П. Франка та ін., наукові погляди яких стали основою організації дошкільного виховання в Україні. Великого значення у цей історичний період надано розробленню методологічних та теоретичних основ фізичного виховання, форм вихованої роботи. Установлено, що у досліджений період особливо ефективно використовувалися засоби фізичного виховання: спортивні зали, площадки та ін. Формами організації роботи в цьому напрямку були літні табори, прогулянки, екскурсії, заміські та сезонні дошкільні заклади. У дослідженні доведено провідну роль фізичного виховання дошкільників у зазначений період.

Продовженням вивчення цього аспекту проблеми стала робота А. Чаговець у дослідженні «Проблема формування здорового способу життя дітей дошкільного віку у вітчизняній педагогіці (друга половина ХХ століття)». (2007 р.). Спираючись на вивчення історико-педагогічної літератури та досвід роботи дошкільних установ, вона відобразила історичний процес розвитку ідеї формування здорового способу життя у дітей дошкільного віку, як одного з компонентів цілісної системи фізичного виховання молоді. Поряд з історичним дослідженням, у роботі схарактеризовано контент поняття «здоров'я» як цілісного комплексу здоров'я фізичного, психологічного, соціального. Визначено, що дошкільне дитинство є синтетичним періодом у формуванні культурно-гігієнічних навичок, реалізації потреби дітей у фізичному розвитку. Проаналізовано зміст, форми та методи роботи з формування здорового способу життя дітей дошкільного віку на визначеному історичному етапі. Окреслено тенденції формування навичок здорового способу життя у дітей дошкільного віку.

Доповнило вивчення питання здоров'язбереження дисертаційне дослідження Л. Гаращенко «Розвиток ідеї здоров'язбереження у фізичному вихованні дітей в ДНЗ України (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) (2014 р.) [6]. Важливість цього питання було відображено і нами в дослідженні та проаналізовано з урахуванням змісту вказаних робіт.

Значний інтерес мала для нас окрема група розроблень, наукових праць, де описано історико-педагогічні засади підготовки педагогів-дошкільників у різні періоди розвитку освіти.

На основі вивчення історико-педагогічних, філософських, архівних джерел та преси

Т. Слободянюк у своєму дослідженні «Становлення і розвиток професійної підготовки фахівців з дошкільного виховання в Україні (кінець ХІХ – початок ХХ століття) (2000 р.) проаналізувала організаційні, теоретичні та методичні засади підготовки дошкільних працівників. У межах дисертації розглянуто створення національної системи дошкільного виховання, схарактеризовано діяльність Київського Фребелівського інституту (1907–1919 рр.) та його директорів О. Сікорського, В. Фльорова, В. Зеньківського [21].

Тема професійної підготовки вихователів у педагогічних технікумах стала предметом вивчення К. Лисяка у дисертаційному дослідженні «Підготовка кадрів дошкільного профілю у середніх педагогічних навчальних закладах України (1917–1941 рр.)» (1997 р.) [13].

Питання професійної підготовки спеціалістів дошкільного виховання стали стрижневими і в дослідженні Я. Квасецької «Професійна підготовка вихователів дошкільних установ у педагогічних навчальних закладах на Західноукраїнських землях (остання третина ХІХ – перша половина ХХ століття)» (2016 р.). Автором було узагальнено історичний досвід організації професійної підготовки фахівців з дошкільного виховання на території західного регіону України окресленого періоду, обґрунтовано можливості його використання у сучасній професійній підготовці вихователів дошкільних установ [12].

Науковий пошук учених, дослідників цього питання було висвітлено також у монографіях, статтях фахових періодичних видань, інших публікаціях.

Так, у монографії В. Золотверх «Нариси з історії спеціальної педагогіки» (2004 р.) розглянуто етапи становлення спеціальних дошкільних закладів для різних категорій дітей з особливостями психофізичного розвитку» [11]. Т. Сьськовою у монографії «Виховання працелюбності дітей дошкільного віку на заняттях з ручної праці (1917–1941 рр.)» (2015 р.) розкрито історико-педагогічний аспект цієї проблеми [10].

Монографії сучасних вчених: Л. Зайцевої, Л. Казанцевої, О. Каплуновської, К. Крутій, Л. Макаренко, О. Пісоцької та ін. присвячені проблемам пошуку шляхів підвищення ефективності освітньо-виховної роботи в дошкільному навчальному закладі, її перебудови відповідно до сучасних вимог, ролі керівника в організації роботи ДНЗ. Авторами досліджувалися різні аспекти організації й управління дошкільним навчальним закладом. Проаналізовано роль видатних педагогів минулого та сучасності у розвитку дошкільної,

виховні аспекти педагогічної спадщини видатних вчених С. Русової, В. Сухомлинського, А. Макаренка та ін. такими вченими, як Г. Аверьянова, А. Борисовський, Н. Калініченко, Н. Соловійов, І. Ткаченко та ін.

Потужним джерелом, де висвітлюються сучасні актуальні проблеми дошкільної освіти, є періодичні спеціалізовані видання: «Практика управління дошкільним закладом», «Методист дошкільного навчального закладу», «Дошкільне виховання», «Бібліотечка вихователя», «Розкажіть онуку» та ін. Автори статей надають великого значення питанням оновлення змісту дошкільної освіти, формам й видам навчання в умовах дошкільних установ, проблемам в організації і проведенні занять з дітьми дошкільного віку. Особливу увагу приділено проблемі особистісного і професійного розвитку вихователя дошкільного навчального закладу, ролі керівника в організації освітнього процесу, створенню позитивного іміджу закладу на ринку освітніх послуг.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Отже, аналіз наукових досліджень показав, що перетворення, які відбулися на початку 90-х років ХХ століття в усіх сферах життя в нашій країні, також позначилися і на характері наукових досліджень. Саме в цей період з'явилася велика кількість дисертацій вітчизняних учених, у яких висвітлено окремі аспекти проблеми становлення та розвитку дошкільної освіти у різні історичні періоди. Переважну кількість наукових доробок присвячено проблемам, пов'язаним із навчанням та вихованням, організацією освітнього процесу в дошкільних установах різних типів, теорії та практиці виховання дітей дошкільного віку. Окремим напрямом є вивчення питань, пов'язаних із становленням суспільного дошкільного виховання на початку ХХ століття, професійної підготовки спеціалістів дошкільної освіти в різні часи. Водночас відповідний аналіз показав, що недостатньо вивчено специфіку розвитку дошкільної освіти в регіонах України, зокрема в південному.

Перспективними напрямками подальших досліджень є доповнення історико-педагогічних знань з теми становлення дошкільної освіти Півдня України з урахуванням регіонального компоненту, умови та тенденції розвитку мережі дошкільних навчальних закладів різних типів у регіоні. Вважаємо, що на особливу увагу заслуговує питання впливу соціокультурних змін на стан навчально-виховного процесу ДНЗ в означений період, що може бути корисним в умовах сучасного оновлення змісту дошкільної освіти в Україні. Узагальненні матеріали також зможуть стати підґрунтям для подальших наукових розвідок з історії педагогіки.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Априлева І. В. Реалізація принципу доступності до суспільного дошкільного виховання в Україні (20–30-ті роки ХХ століття): автореферат... канд. пед. наук, спец.: 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / Априлева І. В. – Дрогобич: Дрогобицький держ. пед. ун-т ім. І. Франка, 2016. – 20 с.
2. Бондар О. В. Становлення і розвиток системи дошкільного виховання в УСРР (1919–1933 рр.): дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01 / Харківський національний педагогічний ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х., 2005. – 219 арк. – бібліогр.: арк. 168–219.
3. Бондар А. З. історії розвитку дошкільного виховання на Україні (1917–1941 рр.) / А. Бондар // Дошкільне виховання. – 1966. – № 11. – С. 9–12.
4. Венгловська О. А. Розвиток дошкільної освіти на Київщині (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) : автореф. дис. ... канд. пед. наук, спец.: 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / Венгловська О. А. – К.: Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 20 с.
5. Васильєва С. А. Тенденції розвитку системи дошкільних навчальних закладів різних типів в Україні (друга пол. ХХ – поч. ХХІ ст.): автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / С. А. Васильєва. – Миколаїв, 2017. – 23 с.
6. Гаращенко Л. В. Розвиток ідеї здоров'язбереження у фізичному вихованні дітей в дошкільних закладах України (друга половина ХХ – початок ХХІ століття): автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 /Л. В. Гаращенко. – К., 2014. – 20 с.
7. Гендрихівська А. П'ятнадцять років дошкільного виховання на Україні / А. Гендрихівська // За комуністичне виховання дошкільників. – 1932. – № 10. – С. 12–23.
8. Дорошенко О. Сучасний дитячий садок / О. Дорошенко // Путь просвещения. – 1925. – № 8. – С. 41–51.
9. Дорошенко О. До питання про підготовку дошкільних робітників / О. Дорошенко // Шлях освіти. – 1926. – № 3. – С. 9–14.
10. Єськова Т. Л. Виховання працелюбності дітей дошкільного віку на заняттях з ручної праці (1917–1941 рр.) / Т. Л. Єськова. – Х.: Вид-во «Діса плюс», 2015. – 266 с.
11. Золотоверх В. В. Нариси з історії спеціальної дошкільної педагогіки: монографія / В. В. Золотоверх. – К.: Наук. світ, 2004. – 196 с.
12. Квасецька Я. А. Професійна підготовка вихователів дошкільних установ у педагогічних навчальних закладах на західноукраїнських землях (остання третина ХІХ – перша половина ХХ століття): 13.00.04 – теорія і методика проф. освіти: автореф. на здоб. наук. ступеня кан. пед. наук. / Я. А. Квасецька; Нац. Акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – Київ: [б. в.], 2016. – 20 с.

REFERENCES

1. Apryelyeva, I. V. (2016). *Realizatsiya pryntsyphu dostupnosti do suspil'noho doshkil'noho vykhovannya v Ukraini (20–30-ti roky KhKh stolittya)*. [The implementation of the principle of access to public preschool education in Ukraine (20–30-ies of XX century)]. Drohobych: Drohobyt's'kyu derzh. ped. un-t im. I. Franka.

2. Bondar. O. V. (2005). *Stanovlennya i rozvytok systemy doshkil'noho vykhovannya v USRR (1919–1933 rr.)*. [The formation and development of system of preschool education in the USSR (1919–1933.)]. Kyiv.

3. Bondar. A.T. (1966). *Z istoriyi rozvytku doshkil'noho vykhovannya na Ukraini (1917–1941 rr.)*. [From the history of the development of preschool education in Ukraine (1917–1941)]. Kyiv.

4. Venhlovs'ka, O. A. (2013). *Rozvytok doshkil'noyi osvity na Kyivshchyni (druha polovyna KhKh – pochatok KhKhI stolittya)*. [The development of preschool education in Kyiv region (the second half of XX –beginning of XXI century)]. Kyiv.

5. Vasylyeva, S. A. (2017). *Tendentsiyi rozvytku systemy doshkil'nykh navchal'nykh zakladiv riznykh typiv v Ukraini (druha pol.. KhKh – poch. KhKhI st.)*. [Tendencies of development of preschool educational institutions of different types in Ukraine (the second half. XX – early XXI centuries)]. Mykolayiv.

6. Harashchenko, L.V. (2014). *Rozvytok ideyi zdorov'yazberezhennya u fizychnomu vykhovanni ditey v doshkil'nykh zakladakh Ukrainy*. [The development of the idea of health in physical education of children in pre-school institutions of Ukraine (second half of XX – beginning of XXI century)]. Kyiv.

7. Hendrykhivs'ka, A. (1932). *P'yatnadtsyat' rokov doshkil'noho vykhovannya na Ukraini*. [Fifteen years of pre-school education in Ukraine]. Kyiv.

8. Doroshenko. O. (1925). *Suchasnyy dytyachyy sadok*. [Modern kindergarten]. Kyiv.

9. Doroshenko. O. (1926). *Do pytannya pro pidhotovku doshkil'nykh robotnykiv*. [the question of training of preschool workers]. Kyiv.

10. Yes'kova, T. L. (2015). *Vykhovannya pratselyubnosti ditey doshkil'noho viku na zanyattyakh z ruchnoyi pratsi (1917–1941 rr.)*. [Education of diligence in children of preschool age in the classroom manual labor (1917–1941)]. Kh.: Vyd-vo «Disa plyus.

11. Zolotoverkh, V. V. (2004). *Narysy z istoriyi spetsial'noyi doshkil'noyi pedahohiky: monohrafiya*. [Essays on the history of special pre-school pedagogy]. Kyiv.

12. Kvasets'ka, Ya.A. (2016). *Profesiynna pidhotovka vykhovateliv doshkil'nykh ustanov u pedahohichnykh navchal'nykh zakladakh na zakhidnoukrayins'kykh zemlyakh (ostannya tretyna XIX – persha polovyna XX stolittya)*. [Training preschool teachers in pedagogical educational establishments in Western Ukraine (the last third of the XIX – first half XX century)]. Kyiv.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ДОБРОВОЛЬСЬКА Лідія Вікторівна – аспірант кафедри педагогіки, менеджменту освіти й інноваційної діяльності КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради.

Наукові інтереси: розвиток дошкільної освіти Півдня України.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

DOBROVOL'SKAYA Lidiya Viktorovna – postgraduate student of the Department of pedagogy, education management and innovative activities QUUS «Kherson Academy of continuing education» of Kherson regional Council.

Circle of research interests: development of preschool education in the South of Ukraine.

Дата надходження рукопису 22. 04. 2017 р.

УДК 378.147

ЖДАНЮК Анна Василівна –

аспірант

Університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро)

email: sv.nakhod@gmail.com

СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ ДО ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТАМ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Останні події розвитку української державності характеризуються заостренням конфліктогенності політичного та

соціального життя. У таких умовах конфліктологічна проблематика набуває вагомого значення в усіх галузях професійної підготовки, особливо в юридичній освіті. Закінчуючи вищий навчальний заклад,